

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

10.08.2022. Nr. 1.7-2/752
Uz 29.07.2022 Nr. 2.1-9/557

Augšdaugavas novada pašvaldībai

Par SIA “Grīvas poliklīnika”

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Augšdaugavas novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) iesniegumu, kurā lūgts sniegt KP atzinumu par līdzdalības izvērtējumu (turpmāk – Izvērtējums) Pašvaldības kapitālsabiedrībā SIA “Grīvas poliklīnika”.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Nemot vērā, ka Pašvaldība ir veikusi VPIL 88. panta otrajā daļā paredzēto rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, kā arī viedokli ir sniegusi biedrība “Latvijas slimnīcu biedrība”, tad KP sniegs atzinumu par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra datiem 100 % SIA “Grīvas poliklīnika” kapitāldaļu pieder Pašvaldībai.

SIA “Grīvas poliklīnika” nodarbojas ar ambulatoro medicīnisko pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem, sniedzot sertificētu medicīnas darbinieku konsultācijas; izmeklējumus (rentgenkabinets, ultrasonogrāfijas kabinets, fizikālās terapijas kabinets, procedūru kabinets); obligātās veselības pārbaudes; medicīniskās aprūpes mājās pakalpojumus.

SIA “Grīvas poliklīnika” ir noslēgusi līgumu ar Nacionālo veselības dienestu (turpmāk – NVD) par valsts garantētās primārās veselības pakalpojumu sniegšanu Daugavpils novada teritorijā, kā arī valsts apmaksātu sekundāro ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu. Līdz ar to SIA “Grīvas poliklīnika” sniedz gan valsts apmaksātus ambulatoros primārās, gan sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus.

SIA “Grīvas poliklīnika” veselības aprūpes funkciju nodrošināšanai sniedz nedzīvojamo telpu nomas pakalpojumus ārstu privātpraksēm – ģimenes ārstiem, zobārstiem.

Izvērtējumā norādīts, ka 2021. gadā SIA “Grīvas poliklīnika” ieņēmumu struktūra bija: valsts finansējuma apjoms – 62,2 %, maksas pakalpojumi – 20,7 %, pacientu iemaksas – 4,7 %, nomas maksas – 7,4 %, apdrošināšanas kompāniju apmaksātie pakalpojumi – 4,9 %, pārējie ieņēmumi – 0,1 %.

Izvērtējumā secināts, ka SIA “Grīvas poliklīnika” pakalpojumu sniegšanā pastāv

konkurence ar privāto sektoru. Dažādās ārstu privātpraksēs var saņemt līdzīgus pakalpojumus. Pašvaldība identificējusi konkurentus Augšdaugavas novada pašvaldībā, norādot, ka konkurē ar SIA “Daugavpils reģionālā slimnīca” ambulatoro daļu¹, AS “VCA Olvi medicīnas centrs un Dinās medicīnas centrs”, SIA “LUC”, SIA “Ģimenes privātklīnika”, SIA “Latgales medicīnas centrs”, SIA “Veselības centrs Ilūkste”². Tomēr pastāv atšķirība, ka kādam no konkurentiem nav noslēgtu līgumu ar NVD un viņu sniegtos pakalpojumus var saņemt tikai par maksu, bet SIA “Grīvas poliklīnika” var nodrošināt pakalpojumus par pacienta iemaksu, kas ir būtiski mazāka.

Izvērtējumā norādīts, ka valsts saņemtais finansējums ir nepietiekams, jo, piemēram, pieprasījums pēc valsts finansētajiem pakalpojumiem fizioterapijā un rentgenoloģijā ir augstāks nekā piešķirtais valsts finansējums. Tāpat Izvērtējumā secināts, ka Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk – SPKC) apkopotie dati liecina, ka ambulatorās palīdzības apjomam ir tendence augt, ko apstiprina arī SPKC dati par apmeklējumu skaitu pie ārstiem.

Tādējādi Pašvaldība secina, SIA “Grīvas poliklīnika” nerada konkurenci privātajam sektoram, bet papildina ar kvalitatīvi sniegtiem veselības aprūpes un sociālās aprūpes pakalpojumiem.

Biedrība “Latvijas slimnīcu biedrība” norādījusi, ka SIA “Grīvas poliklīnika” ir lielākais ambulatoro pakalpojumu sniedzējs, kas nodrošina Pašvaldības teritorijā un citu Latgales novada iedzīvotāju veselības aprūpes augstu kvalitāti. Tās rīcībā nav informācijas par SIA “Grīvas poliklīnika” iespējamiem neitralitātes pārkāpumiem. Tā uzskata, ka privāto tirgus dalībnieku kapacitāte ir pietiekama veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktības un pieejamības uzlabošanas nodrošināšanai. Līdz ar, biedrības “Latvijas slimnīcu biedrība” ieskatā, Pašvaldības līdzdalība SIA “Grīvas poliklīnika” ir saglabājam.

Ievērojot minēto, Pašvaldības ieskatā, līdzdalība SIA “Grīvas poliklīnika” uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktam, jo tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu šajā jomā un tās sniegtie pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai.

Nemot vērā Pašvaldības Izvērtējumā norādīto informāciju, kā arī pašvaldības lomu efektīvā veselības aprūpes sistēmā un pakalpojumu pieejamības veicināšanā, piemēram, vienmērīga teritoriālā pārklājuma radīšanā un „vienas pieturas” principa realizēšanā, tādējādi nodrošinot konkrētās administratīvās teritorijas iedzīvotājiem pilnu veselības aprūpes ciklu, KP atzīst, ka SIA “Grīvas poliklīnika” darbības rezultātā tiek sniegti pakalpojumi, kas ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem. Vienlaikus, kā jau to KP ir atzinusi iepriekš, arī stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt arī privātajiem tirgus dalībniekiem, līdz ar to publiskajām personām ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī ir nepieciešams veikt tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu konkrētajā pakalpojumu tirgū, proti, situāciju, kad pieprasījums pēc noteikta pakalpojuma ir lielāks nekā esošais piedāvājums.

KP atbalsta pašvaldības iniciatīvu iznomāt SIA “Grīvas poliklīnika” telpas privātajiem tirgus dalībniekiem, tādējādi ne tikai pilnveidojot konkrētu medicīnas pakalpojumu pieejamību, bet arī veicinot privāto tirgus dalībnieku pastāvēšanu konkrētajā tirgū.

Noslēgumā KP aicina Pašvaldību un SIA “Grīvas poliklīnika” patstāvīgi, ik pēc kāda laika veikt konkurences neitralitātes risku novērtējumu³, konsultējoties ar komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem (t.sk. pašiem komersantiem), tādējādi novērtējumā gūstot vispilnīgāko un visaptverošāko informāciju. KP norāda, ka minētais konkurences neitralitātes pārkāpumu risku novērtējums ir atzīstams par būtisku ekonomiskā izvērtējuma

¹ Saskaņā ar Uzņēmuma reģistra datiem 88,64 % SIA “Daugavpils reģionālā slimnīca” kapitāldaļu pieder Daugavpils pilsētas domei, 8,93 % – Pašvaldībai un 2,43 % – Rīgas Stradiņa universitātei

² Saskaņā ar Uzņēmuma reģistra datiem 100 % SIA “Veselības centrs Ilūkste” kapitāldaļu arī pieder Pašvaldībai.

³ Sīkāka informācija pieejama Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijās. Pieejamas:

https://ej.uz/konkurences_neitralitate

sastāvdaļu, ar kura palīdzību publiskai personai ir iespējams ne tikai identificēt iespējamās konkurences neitralitātes pārkāpumu riskus, bet arī novērst konkurences neitralitātes pārkāpumus.

Tāpat KP aicina iepazīties ar KP Apkopojumu par 2020. un 2021. gadā sniegtajiem atzinumiem par publisko personu kapitālsabiedrību darbību veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas jomā.⁴

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

⁴ Pieejams: <https://www.kp.gov.lv/lv/media/10028/download>